

MOOS-BJERRE

Evaluering af undervisningsmaterialet; Taknemli'

Center for Digital Psykiatri, Region Syddanmark

Evalueringsrapport

16. juni 2024

Resumé

Baggrund og formål for evalueringen

Taknemli' er et undervisningsmateriale, der sætter taknemlighed på skoleskemaet, med formål om at styrke børn og unges individuelle og kollektive trivsel ved at give dem viden om og teknikker til at bruge taknemlighed til mere glæde i hverdagen.

Materialet er udviklet af teamet bag Mindhelper.dk, der er organisatorisk forankret i Center for Digital Psykiatri i Region Syddanmark med støtte fra TrygFonden. Målgruppen for Taknemli' er elever i 7-10. klasse, og materialet støtter op om faglige mål for dansk i udskoling, men er også tiltænkt i eksempelvis understøttende undervisning, tværfaglige forløb og på trivselsdage. Der er leveret 1.500 eksemplarer af Taknemli', svarende til materialer til i alt 45.000 elever.

Evalueringen af Taknemli'-undervisningsmaterialet er gennemført af Moos-Bjerre A/S. Evalueringen har til formål at belyse og vurdere implementeringen af materialet samt elevernes udbytte af materialet. Hertil fokuserer evalueringen på opmærksomhedspunkter for udbredelse af Taknemli'-undervisningsmaterialet samt udvikling af lignende materiale i fremtiden. Evalueringen baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse, der inkluderer 3.194 elever og 265 lærere samt 15 telefoninterviews med lærere og fire fokusgruppinterviews bestående af 5-7 elever.

Taknemli' er blevet anvendt med stor tilfredshed blandt lærere og elever

Der generelt er stor tilfredshed med materialet blandt både lærere og elever på tværs af køn, region og klassetrin. Således angiver 81% af eleverne og 98% af lærerne, at de er tilfredse med forløbet, hvilket understøttes af, at 95% af lærerne kunne forestille sig at undervise i Taknemli'-materialet igen, og at 97% vil anbefale materialet til andre lærere. Evalueringen viser ligeledes, at materialer med samme koncept, men andre emner efterspørges af elever såvel som lærere. Ydermere peger evalueringen på, at lærerne finder værdi i, ønsker og har mulighed for at prioritere trivsel på skoleskemaet.

Forløbets koncept og struktur vurderes værende en succes til videre udbredelse, men med mulighed for forbedringer

Der er efterspørgsel efter mere materiale med samme koncept og struktur som Taknemli'. I den forbindelse peger lærere og elever på en lang række emner, som de finder vigtige og relevante at behandle. Særligt materialets og forløbets stærke faglighed, materialemæssige høje kvalitet og tilgængelighed fremstår som nøglen til materialets succes.

Evalueringen peger dog ligeledes på, at der fortsat er opmærksomhedspunkter til forbedring af konceptet ifm. udvikling af nye materialer. Flere elever og lærere oplever således forløbet for ensformigt og gentagende i længden og udtrykker et ønske om større diversitet i øvelser og format. Hvis materialet ønskes benyttet af en bredere målgruppe kan der dertil være behov for særligt tilrettelagt materiale for at imødekomme bl.a. ordblinde, yngre og mindre reflekterede elever. Dertil kan det overvejes at give større mulighed for nivellering af abstraktions- og reflektionsniveauet. Med relation til forløbets koncept viser evalueringen ydermere, at det vil være værdifuldt, hvis forløbet også

indeholdte materiale til opfølgning, som lærerne vil kunne bruge i månederne efter forløbsafslutning.

Forløbet har engageret eleverne og bidraget til øget taknemmelighed, dannelse, empati og styrkede fællesskaber

Forløbets effekt på elevernes trivsel bygger på en antagelse om, at hvis elever engageres i emnet og fortæller, at de har oplevet forløbet som relevant og givende, så vil det resultere i styrket mental trivsel både på kort og længere sigt. For at læse mere herom henvises til Taknemli's hjemmeside¹. Evalueringen viser i relation hertil, at elevernes engagement ifm. forløbet sammenlignet med megen anden undervisning er relativt høj. På baggrund af ovennævnte antagelse indikerer dette engagement således en effekt af forløbet på en væsentlig del af de elever, der har gennemført forløbet.

Et helt centralt fund i denne evaluering er hertil, at forløbet bidrager til målgruppens almene dannelse ved særligt at stimulere og udvikle de unges empati. Dette skyldes særligt det, at forløbet opfordrer eleverne til at kigge udad fremfor at fokusere på dem selv. Ydermere har forløbet i flere sammenhænge ligeledes været fællesskabende. Således har flere brugt materialet med succes som en introduktion til nye classesammensætninger. Samtidig viser evalueringen, at elever mere end 7 måneder efter forløbsafslutning fortsat kan genkalde sig forløbet og læringer herfra. Dette indikerer således, at forløbet har gjort indtryk og forplantet sig hos eleverne.

Anbefalinger

Evalueringen af undervisningsmaterialet Taknemli' har givet anledning til en række anbefalinger vedr. udvikling og udbredelse af materialet og nye materialer. Anbefalingerne er udviklet på baggrund af de samlede datamaterialer og analyser på tværs af evalueringens fokusområder. Evalueringen konkluderer, at der er stor tilfredshed med og efterspørgsel på Taknemli' og lignende materialer. Undervejs i evalueringen har MB dog belyst en række potentialer ift. udviklingen og udbredelsen af materialet og nye materialer, som vil listes og beskrives nedenfor.

MB anbefaler overordnet set at holde fast ved materialets koncept og struktur også ifm. udviklingen af nye materialer, da denne evaluering har vist, at dette efterspørges og lykkes med at bidrage til unges udvikling. Herunder præsenteres anbefalinger til, hvordan der fremover kan arbejdes videre med konceptet på en måde, som øger sandsynligheden for en større effekt af materialet og lignende materialer evt. blandt en større målgruppe.

- **Trivselsstyrkende aspekter bør være det altoverskyggende fokus i materialet og nye materialer målrettet mental sundhed på**

¹ Taknemli'.(2024). "Taknemmelighed i forskning". Center for Digital Psykiatri. Link: <https://taknemli.dk/forskning/>

skoleskemaet: Evalueringen har vist, at de vigtigste læringsmål for prioriteringen af et trivselsforløb som Taknemli¹ er dets kvalitet relateret til forbedring af trivsel og mental sundhed. Det er således ikke centralt, at forløbet ligeledes opfylder andre faglige mål, da disse i overvejende grad opfattes som en bonus, men ikke i sig selv er afgørende for anvendelsen af et forløb. Lærere finder værdi i, ønsker og har mulighed for at prioritere trivsel på skoleskemaet på tværs af skoletyper.

- **Arbejd med at øge materialets diversitet i øvelser og udtryk eventuelt gennem inklusion af flere temaer i samme forløb:** Flere elever og lærere oplever forløbet for ensformigt og gentagende i længden og udtrykker et ønske om større diversitet i øvelser og udtryk. Her peger evalueringen på, at flere relaterede emner i samme forløb kunne bidrage til at finde den ideelle balance mellem gentagelse og engagement af eleverne. Dette er særligt centralt, da engagement bidrager til både de kort- og langsigtede effekter på elevernes trivsel.
- **Inkluder et ungt menneske i videointroduktionerne som supplement til den allerede anvendte kvinde:** Evalueringen har vist, at et ungt menneske kunne være et godt og mere relaterbart supplement til kvinden i videoerne, som flere dog også er positive omkring. Af denne grund anbefales et yngre menneske som supplement og adspredelse og ikke erstatning. Dette vil yderligere bidrage til større diversitet i materialet. I tillæg hertil bør det overvejes at introducere større diversitet i formatet herunder eventuelt et højere tempo.
- **Tilføj korte opfølgingsøvelser i materialet for at styrke materialets virkning på længere sigt:** Den mest effektfulde anbefaling fremstår på baggrund af evalueringen at være tilføjelse af materiale til opfølgning, som lærerne vil kunne bruge i månederne og året efter forløbsafslutning. Dette er et direkte ønske fra flere lærere, der oplever behovet for opfølgning, da målgruppen ofte hurtigt glemmer, hvad de har lært, men lærerne ikke har ressourcer eller tid til planlægningen af opfølgning. Dette kunne både gøres ved at vedlægge sådant materiale i den eksisterende kasse eller gennem opfølgende mails, der sendes ud til modtagere med faste intervaller.

Såfremt man ønsker at udbrede materialets og fremtidige materials til en bredere målgruppe, bør man have følgende anbefalinger for øje:

- **Versionér materialet således at de enkelte versioner kan målrettes mere specifikke målgrupper og samtidig samlet inkludere en bredere målgruppe:** Hvis materialet ønskes benyttet af en større målgruppe vurderer MB på baggrund af evalueringen, at der kan være behov for særligt tilrettelagt materiale eller versioneringer af materialet, således at f.eks. ordblinde kan målrettes og inkluderes bedre gennem et forløb primært baseret på ikke-skriftlige virkemidler, som alternativer til tekst for at imødekomme ordblinde. Det skal i den forbindelse nævnes, at der allerede nu er lavet en version af øvelseshæftet rettet mod ordblinde, som kan læses op af de sædvanlige hjælpeprogrammer for ordblinde. En version med flere aktive virkemidler vil dertil kunne målrettes og bedre rumme yngre elever og ikke-skoleglade elever. Det kan også overvejes at give større mulighed for nivellering af abstraktions- og refleksionsniveauet ved at inkludere et større udvalg af øvelser på forskellige niveauer eller have flere niveauer for de enkelte opgaver.

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ	2
1 INDLEDNING	6
2 EVALUERINGENS FUND	8
2.1 ANVENDELSE AF OG TILFREDSHED MED TAKNEMLI'	8
2.2 TAKNEMLI' S STRUKTUR OG KONCEPT	13
2.3 BRUGERNES UDBYTTTE AF TAKNEMLI'	21
3 SAMLEDE KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER	26
3.1 EVALUERINGENS HOVEDKONKLUSIONER	26
3.2 ANBEFALINGER TIL MATERIALET OG NYE MATERIALER	29
4 METODEBILAG	31
4.1 EVALUERINGSTILGANG OG DATAGRUNDLAG	31

1 Indledning

Taknemli' er et undervisningsmateriale, der sætter taknemlighed på skoleskemaet, med formål om at styrke børn og unges individuelle og kollektive trivsel ved at give dem viden om og teknikker til at bruge taknemlighed til mere glæde i hverdagen.

Materialet er udviklet af teamet bag Mindhelper.dk, der er organisatorisk forankret i Center for Digital Psykiatri i Region Syddanmark med støtte fra TrygFonden. Målgruppen for Taknemli' er elever i 7-10. klasse, og materialet støtter op om faglige mål for dansk i udskoling, men er også tiltænkt i eksempelvis understøttende undervisning, tværfaglige forløb og på trivselsdage.

Undervisningsmaterialet indeholder fem lektioner, og når en lærer bestiller et Taknemli'-undervisningsforløb, leveres en kasse med fysiske trykte materialer klar til brug. Disse er inklusiv en detaljeret lærerguide, der indeholder både beskrivelse af og tidsplan for de fem lektioner. Det er således elevernes egen lærer, der faciliterer forløbet ved at gennemgå det tilsendte materiale herunder bl.a. strukturerende øvelseshæfter, "tak & byt kort" og taknemligheds-brevskabeloner. De fysiske materialer understøttes af en hjemmeside, hvorpå der bl.a. findes videoer, der anvendes aktivt i undervisningsforløbet, som introduktion til emner og øvelser, eleverne skal udføre.

Undervisningsmaterialets første og primære hovedformål er at fremme elevers individuelle trivsel samt trivslen i klassen gennem et alternativt undervisningsforløb. Baggrunden for materialet er undersøgelser, der viser, at flere og flere unge kæmper med forskellige former for mistrivsel. Hertil har corona-nedlukningerne givet mange unge en hverdag præget af ensomhed, frustration og krakelerede fællesskaber.

Der er leveret 1.500 eksemplarer af Taknemli', svarende til materialer til i alt 45.000 elever.

Evalueringen af Taknemli'-undervisningsmaterialet (herefter Evalueringen) er gennemført af Moos-Bjerre (herefter MB), der overtog evalueringen fra Oxford Research ultimo 2023. Evalueringen har til formål at belyse og vurdere implementeringen af materialet – herunder kvaliteten af denne, og hvordan materialet er anvendt i klasserne. Derefter ligeledes elevernes udbytte af materialet, samt det udbytte, som klassen som helhed får ud af materialet. Hertil fokuserer evalueringen på opmærksomhedspunkter for udbredelse af Taknemli'-undervisningsmaterialet samt udvikling af lignende materiale i fremtiden.

Evalueringen baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse, der inkluderer 3.194 elever og 265 lærere samt 15 telefoninterviews med lærere og fire fokusgruppeinterviews bestående af 5-7 elever.

Denne rapport præsenterer resultaterne af evalueringen samt konklusioner og anbefalinger til udvikling og udbredelse af materialet og lignende materiale. Rapporten er struktureret som følger:

- **Kapitel 2 - Evalueringens fund:** Præsenterer de vigtigste fund i evalueringen vedrørende Taknemli's implementering og udbytte, samt potentialer for udbredelse. Inddelingen er tematisk med fokus på henholdsvis Anvendelse af og tilfredshed med Taknemli' (2.1), Taknemli's struktur og koncept (2.2) og Brugernes udbytte af Taknemli' (2.3).
- **Kapitel 3 - Samlede konklusioner og anbefalinger:** Giver en samlet præsentation af hovedfund og overordnede konklusioner på baggrund af evalueringen samt anbefalinger og opmærksomhedspunkter til udbredelse og udvikling af Taknemli'-undervisningsmateriale samt udvikling af lignende materiale i fremtiden.
- **Kapitel 4 - Metodebilag:** Indeholder en beskrivelse af evalueringens anvendte metoder og datagrundlag.

2 Evalueringens fund

I dette kapitel udfoldes evalueringens fund baseret på de empiriske indsigter fra dataindsamlingen, som omfatter kvalitative interviews med lærere, fokusgrupper med elever samt en spørgeskemaundersøgelse blandt lærere og elever, der har arbejdet med undervisningsmaterialet. Kapitlet er struktureret i tre dele:

- **2.1 Anvendelse af og tilfredshed med Taknemli'** vedrører, hvordan Taknemli'-undervisningsmaterialet er blevet anvendt og tilfredsheden blandt både elever og lærere.
- **2.2 Taknemli's struktur og koncept** vedrører rammerne for forløbet og de virkemidler, som her er benyttet.
- **2.3 Brugernes udbytte af Taknemli'** vedrører afslutningsvist den indvirkning som forløbet har haft på de deltagende herunder på deres trivsel samt hertilhørende virkninger.

2.1 Anvendelse af og tilfredshed med Taknemli'

I dette afsnit går vi i dybden med, hvordan Taknemli'-undervisningsmaterialet er blevet anvendt og tilfredsheden med materialet. Indledningsvist behandles i hvilken grad, af hvem og på hvilke måder materialet er blevet anvendt. Herefter følger en gennemgang af den generelle tilfredshed med materialet.

2.1.1 Alle 1.500 eksemplarer af Taknemli' er leveret i projektperioden

Der er leveret 1.500 eksemplarer af Taknemli' svarende til materialer til i alt 45.000 elever. Både hjemmesiden og flere af de trykte materialer herunder lærervejledningen kan dog benyttes af flere end den enkelte klasse, hvortil forløbet er bestilt. Modsat er det ikke alle lærere, der har bestilt materialet, der har anvendt dette. I en rundspørge med svar fra 187 af de 1500 lærere angiver 92%, at de har anvendt materialet eller forventer at gøre det inden for det kommende år. Det er dog på baggrund af denne stikprøve ikke muligt endeligt at afgøre, hvor mange elever, der har været igennem forløbet, eller hvorvidt målet om, at 80 % af de bestilte materialer ved projektperiodens afslutning har fundet anvendelse, eller hvor anvendelse er planlagt inden for det kommende år.

2.1.2 Taknemli' undervisningsmaterialet er blevet anvendt bredt

Overordnet set viser evalueringen, at der er stor bredde i anvendelsen af Taknemli'-materialet både hvad angår klassetrin og skoletype samt måden, hvorpå materialet er blevet bragt i anvendelse.

Materialet er anvendt på tværs af klassetrin og skoletyper

Evalueringen viser, at det primært er den tiltænkte målgruppe, folkeskolens 7.-9. klasser samt 10. klasser, der har anvendt materialet og besvaret spørgeskemaet, men at der også er øvrige grupper, der har været igennem Taknemli'-undervisningsforløbet. Ud af

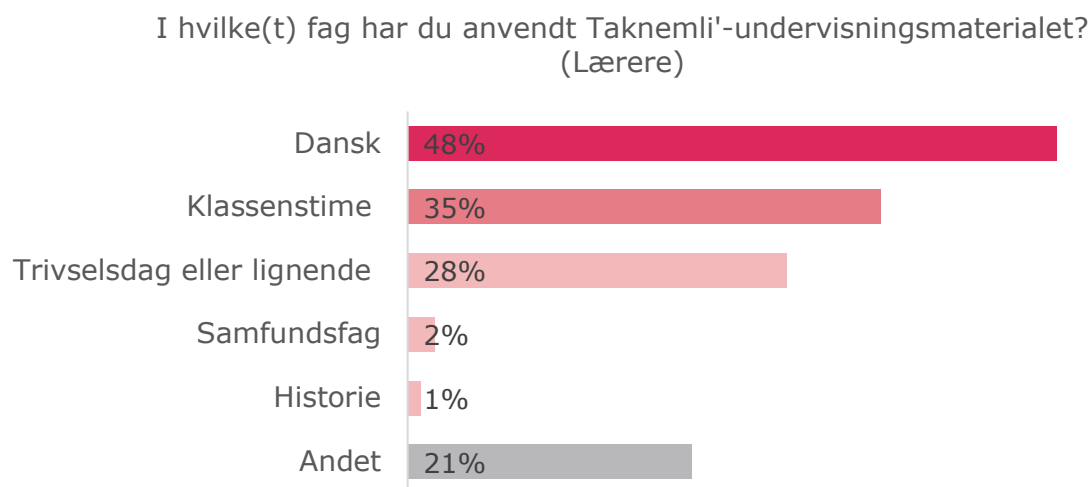
de 3.194 elever, der har gennemført spørgeskemaet, er der en overvægt af elever fra 7. klassetrin (47%). 25% af eleverne, der har svaret på spørgeskemaet, går på 8. klassetrin, 12% på 9. og 4% på 10.. Derved ligger 88% inden for målgruppen i forhold til klassetrin. Af de resterende 12% har 1% af eleverne angivet, at de går på FGU og 11% har svaret, at de går på 3.-6. klassetrin samt ungdomsuddannelser. I de kvalitative telefoniske interviews med lærere fortalte flere, at de enten selv havde anvendt materialet på 6. klassetrin eller kendte til kollegaer, der havde, med god succes. Til trods for, at der ikke er en 1:1 sammenhæng mellem fordelingen af elever, der har svaret på spørgeskemaet, og alle elever, som har været igennem forløbet, giver ovenstående en god indikation af en anvendelse, der er bredere end målgruppen. At anvendelsen har været bredere end den primære målgruppe, peger således ifølge evalueringen på, at materialet og dets substans og koncept har relevans og efterspørges bredt i det danske skolevæsen, også udover den primære målgruppe.

54% af de elever, der har besvaret spørgeskemaet, angiver, at de går på en folkeskole og 2% at de går på et 10. klassecenter, mens de resterende 44% fordeler sig på henholdsvis privatskoler (28%), friskoler (13%), efterskoler (1%), FGU-skoler (1%) og andre skoler (1%). Andelen er privat- og friskoler i DK anno 2022 er ca. 26%². Der er således en væsentlig større andel af disse, der har anvendt materialet sammenlignet med den relative andel skoler i Danmark, hvilket indikerer en større interesse for sådanne materialer blandt privat- og friskoler. Dette understøttes af interviews, hvor flere lærere på privat- og friskoler fremhæver, at mental sundhed og trivsel er en del af skolernes værdigrundlag, hvorfor de har et særligt fokus herpå og derved mulighed for at prioritere det frem for fagspecifik undervisning.

Taknemli' har selvstændig berettigelse i skoletiden udover de faglige mål

Spørgeskemaundersøgelsen blandt lærerne, bestående af 265 besvarelser, viser at der ligeledes er stor diversitet i hvilke fag eller sammenhænge Taknemli'-undervisningsmaterialet er blevet anvendt. Som det fremgår af figur 1 er det dog oftest anvendt i forbindelse med danskundervisningen (48%). En relativt stor andel har anvendt Taknemli' i forbindelse med klassenstime (35%) eller trivselsdage (28%), mens få har anvendt materialet i samfundsfag (2%) eller historie (1%). 21% af lærerne har angivet andre sammenhænge, hvoraf flere har anvendt Taknemli' i faget kristendom, på linjefag, trivselstimer mv..

² Børne- og undervisningsministeriet. (2024). "Antal grundskoler". Link: <https://www.uvm.dk/statistik/grundskolen/personale-og-skoler/antal-grundskoler>

Figur 1

Note: Til spørgsmålet har det været muligt at angive flere svar, hvorfor figuren ikke summerer til 100%. n = 265.

Gennem de telefoniske interviews med lærerne blev det uddybet, at forløbet også er benyttet i matematiktimer eller andre naturvidenskabelige fag. Lærerne fortalte i den sammenhæng, at det ofte ikke var vigtigt for dem, hvorvidt Taknemli'-undervisningsmaterialet støttede op om det pågældende fags faglige mål. Dette understøttes af spørgeskemaet blandt lærerne på tværs af skoletyper og klassetrin, hvor kun 36% angav, at det var "meget vigtigt" eller "vigtigt" at undervisningsmaterialet er udformet, så det støtter op om læringsmålene for dansk i udskolingen, mens 40% svarede "ikke så vigtigt" eller "slet ikke vigtigt". Flere af lærerne fortalte i den forbindelse, at det var trivsel, der var i fokus og blev prioriteret, og at det faglige ikke havde en afgørende rolle, men i højere grad blev anset som en sidegevinst. Privatskoler og friskoler skiller sig i spørgeskemaet en smule ud fra gennemsnittet, hvor hhv. 48% og 24% angiver, at et var "meget vigtigt" eller "vigtigt" at undervisningsmaterialet er udformet, så det støtter op om læringsmålene for dansk i udskolingen. Disse forskelle genkendes dog ikke ifm. interviews. Samlet indikerer ovenstående derved, at materialer som Taknemli' kan tillade sig at have sit primære fokus på trivselsaspekter frem for i nogle tilfælde at lade sig begrænse af øvrige fagmål, da lærerne finder værdi i, ønsker og har mulighed for at prioritere trivsel på skoleskemaet.

I tillæg til ovenstående fortalte flere lærere ifm. interviews, at de havde anvendt forløbet som en introduktion i en klasse, hvor eleverne ikke kendte hinanden på forhånd, hvilket havde fungeret rigtig godt. Både lærere og elever peger i interviews på, at det at tale om ikke "fagligt relateret" emner fungerede godt til at skabe et fællesskab og en fælles referenceramme i opstarten af et nyt klassefællesskab. Dette fund støttes ligeledes af besvarelser fra spørgeskemaet, hvor denne anvendelse også fremhæves af flere.

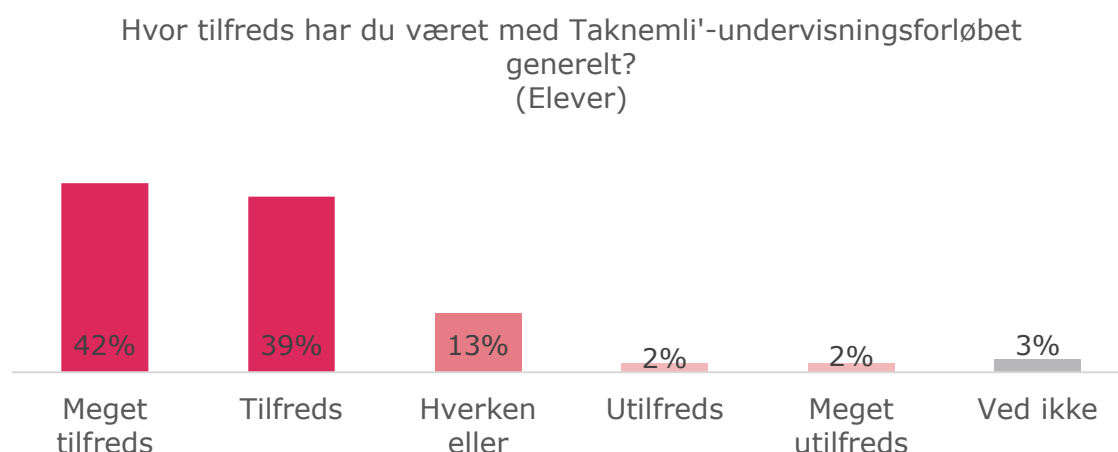
2.1.3 Stor tilfredshed med Taknemli'-materialet

Evalueringen viser, at der både blandt elever og lærere er meget stor tilfredshed med Taknemli'-materialet og forløbet begrundet i materialets vurderede høje kvalitet og store tilgængelighed.

Stor tilfredshed blandt eleverne

Eleverne er generelt set meget tilfredse med forløbet, hvilket kan udledes af spørgeskemaundersøgelsen, hvor 42% har angivet, at de er meget tilfredse, 39% er tilfredse, 13% hverken eller, 2% er utilfredse og 2% er meget utilfredse med forløbet. Konklusionen bestyrkes ved fokusgrupperne, hvor de fleste af eleverne fortalte, at de havde været glade for, at deres lærer havde valgt, at de skulle igennem forløbet.

Figur 2

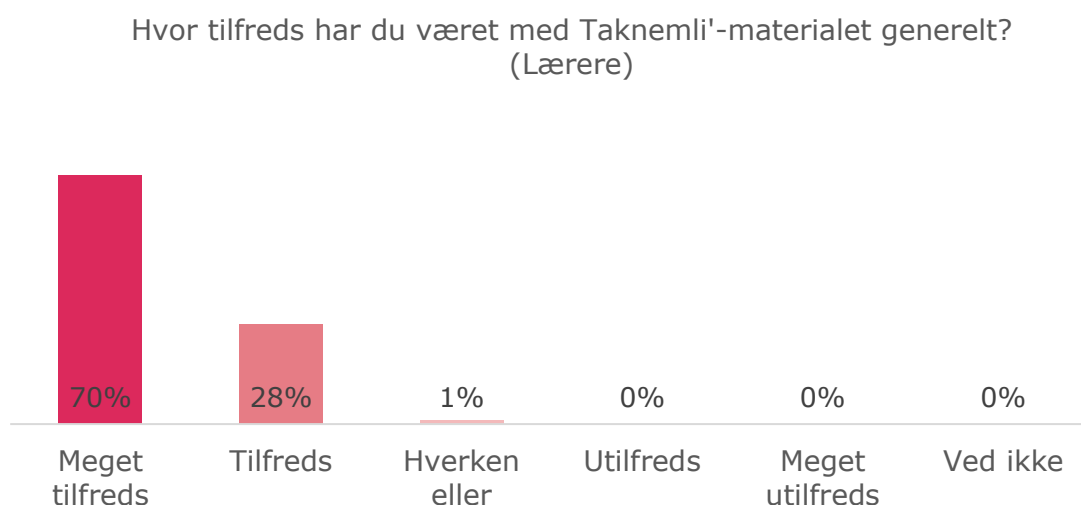

Note: n = 3.194.

Udover den generelle tilfredshed med Taknemli'-materialet viser evalueringen også stor tilfredshed blandt eleverne med den måde, som deres lærer styrede forløbet på. Hele 85% var enten meget tilfredse eller tilfredse, og blot 3% var meget utilfredse eller direkte utilfredse med deres lærers præstation. Dette indikerer således, at materialet i høj grad er anvendeligt for lærerne og facilitere et undervisningsforløb. Hertil vurderer MB, at dette ligeledes bestyrker Taknemli's koncept vedrørende værdien af forløb faciliteret af egen lærer.

Udbredt tilfredshed blandt lærerne

Lærerne udtrykker, sammenlignet med deres elever, endnu større tilfredshed med Taknemli'-materialet. I spørgeskemaet har 70% angivet, at de er "meget tilfredse" med materialet og 28%, at de er "tilfredse". Kun 1% af lærerne har svaret "hverken eller", og ingen har svaret at de enten er utilfredse eller meget utilfredse. Dette viser en tydelig tilfredshed blandt lærerne, hvilket understøttes af, at 95% af lærerne kunne forestille sig at undervise i Taknemli'-materialet igen, og at 97% vil anbefale materialet til andre lærere.

Figur 3

Note: n = 265.

På baggrund af lærerinterviews viser evalueringen, at lærerne kæder tilfredsheden med forløbet sammen med to aspekter – den faglige kvalitet i materialet og den store tilgængelighed.

Den faglige kvalitet kommer ifølge lærerne til udtryk i elevernes store engagement og deltagelse i undervisningsforløbet. Dette kommer også til udtryk i spørgeskemaet, hvor kun 6% angiver, at de vurderer at deres klasse var svagt optaget af forløbet. Ligeledes vurderer kun 2% at deres elever ikke var glade for forløbet. Det høje engagement afspejles ligeledes blandt eleverne, hvor blot 10% vurderer, at de ikke var aktive gennem forløbet.

Den nemme tilgængelighed kommer ifølge lærerne til udtryk ved, at forløbet er nemt at gå til, hvilket er positivt, da det sparer dem tid og således bliver nemmere at prioritere. En af lærerne fortæller for eksempel, at hun fandt, at det var lige at gå til.

"Det er et færdigt uddannelsesforløb - rigtig fedt som underviser at have i hænderne. Jeg kan gå til det som det er, og jeg behøver ikke bruge ekstra tid, som vi normalt gør"
(Lærer)

2.2 Taknemli's struktur og koncept

I dette afsnit vil evalueringens resultater i forhold til Taknemli'-materialets struktur og koncept blive gennemgået, især med fokus på aspektet vedrørende fysiske materialer, målgruppen for undervisningsforløbet samt mulighed for konceptets udbredelse til nye materialer.

2.2.1 Forløbets materialer og ressourcer

Taknemli'-undervisningsmaterialet opleves som et gennemarbejdet og velstruktureret forløb. Både lærere og elever responderer positivt på konceptet samt de udviklede materialer, herunder i særlig høj grad de fysiske materialer.

Bemærkelsesværdig kvalitet fremhæves som et kendetegn

Materialet som lærerne får tilsendt ved bestilling af Taknemli'-forløbet, og som er tilgængeligt på hjemmesiden, fremstår ifølge lærerne og eleverne som et lækkert materiale med flotte farver og i god kvalitet.

"Mit indtryk var meget positivt. Noget af det bedste opstillede materiale jeg har set. Særligt hjemmesiden var utrolig pædagogisk. Undervisningen var også rigtig godt formidlet med de små film. Så det hele var af høj kvalitet"

(Lærer)

"Genialt med farver. De gør en i bedre humør end hvis det var sort/hvid"

(Elev)

Den høje kvalitet er ifølge flere lærere det, der adskiller materialet bemærkelsesværdigt fra andre materialer. Det fremstår således på baggrund af evalueringen centralt at fastholde denne høje kvalitet, da denne sikrer, at materialet bliver prioriteret.

Generel positivitet om de enkelte ressourcer til trods for ensformighed

91% af lærerne angiver i spørgeskemaet, at de synes, at videoerne til undervisningsforløbet er "meget gode" eller "gode", mens ingen vurderer dem dårlige. I løbet af fokusgrupperne beskriver eleverne også videoerne overvejende positivt. Bl.a. nævner de, at det er positivt, at man her får en indføring til de forskellige øvelser, fremfor, at det er egen lærer, der skal forklare det hver gang. Dette understøttes af data fra spørgeskemaundersøgelsen blandt eleverne, hvor 49% har angivet at de var lærerige og 44% at de var interessante. Dog peger flere elever på, at videoerne bliver ensformige i længden og udtrykker et ønske om større diversitet i formatet. Dette bakkes op af flere lærere, der ifm. interviews nævner, at 'tik-tok'-generationen responderer bedst på kortere videoer i et højere tempo med mere diversitet og grafik. Både lærere og elever fremhæver ligeledes, at et ungt menneske eller barn kunne være et godt og mere relaterbart alternativ til kvinden i videoerne, som flere dog også er positive omkring.

"Videoen var måske lidt ensformige og for Tik-Tok-generationen kunne der godt være mere forskel og knap så poleret. Hæftet var meget ensartet og ingen billeder – meget gentagelse"
(Lærer)

Som det også fremhæves i eksemplet ovenfor, peger både lærere og elever på, at forløbet blev lidt ensformigt, og de savnede større diversitet i materialet herunder øvelserne i øvelseshæfter og hjemmeopgaverne. Lærere og elever fremhævede ifm. interviews, at det ledte til at flere elever havde svært ved at fastholde koncentrationen. Dog angiver blot hhv. 11% og 16% i spørgeskemaet af øvelserne i hæftet og hjemmeopgaverne var kedelige. Konklusionen fremstår dog væsentligt på baggrund af konsensus mellem fokusgrupper og lærerinterviews.

"Jeg synes det var kedeligt, at vi skulle skrive de samme ting hver uge - det blev det samme hver uge."
(Elev)

Trykte materialer er en succes i et ellers digitaliseret skolevæsen

Det går igen på tværs af alle evalueringens datakilder, at der er stor begejstring, når det kommer til de fysiske og trykte materialer. Både elever og lærere oplever, at de trykte materiale skaber stor værdi for forløbet. Til trods for ømheden i hånden, når der skal skrives, og at øvelseshæfterne kan glemmes derhjemme, udtrykker både elever og lærere stor glæde over at have et fysisk materiale.

Langt størstedelen af eleverne kan godt lide at Taknemli'-undervisningsforløbet kommer med trykte materialer (76%), og kun 13% ville foretrække at materialet udelukkende var digitalt. I alle fokusgrupperne var der enighed om, at det var godt med fysiske materialer, fordi det adskiller sig fra den øvrige undervisning, der primært er digital på forskellige læringsportaler. Det bidrager yderligere til, at nogle af eleverne bedre kunne huske forløbet.

"Man kan huske det bedre, fordi det er anderledes - at det ikke bare er en test på computeren. Jeg husker det meget bedre, fordi det var anderledes"
(Elev)

Lærerne er ligeledes positive overfor de trykte materialer, og for 93% havde det meget stor eller stor betydning for deres valg om at bruge Taknemli'-undervisningsmaterialet.

"Det var godt med trykte materialer. Det var en af de afgørende grunde for at jeg valgte at bruge det. Det giver et helt andet nærvær"
(Lærer)

Flere lærere satte, ligesom eleverne, fokus på det aspekt, der vedrører, at Taknemli' adskiller sig fra den øvrige undervisning. En af lærerne beskriver for eksempel, hvordan hun oplever, at eleverne er blevet 'portaltætte'.

"De sidste fem til syv år er det blevet mere portalbaseret undervisning. Jeg prøver at variere det, men det er nærmest i alle fag, at der er portaler fremfor grundbøger. Jeg oplever at eleverne er trætte af dem, og de var derfor glade for Taknemli', fordi det var anderledes, end det de plejer"

(Lærer)

Det fysiske materiale har ydermere en positiv virkning på anvendelsen, idet flere lærere fremhæver, at materialets 'eksklusivitet' gør, at det skiller sig ud, og derfor er relativt svært bare at smide i skraldespanden eller lade ligge, når man først har fået det tilsendt.

"Det forpligter, når man modtager et så flot materiale. Man får det brugt"

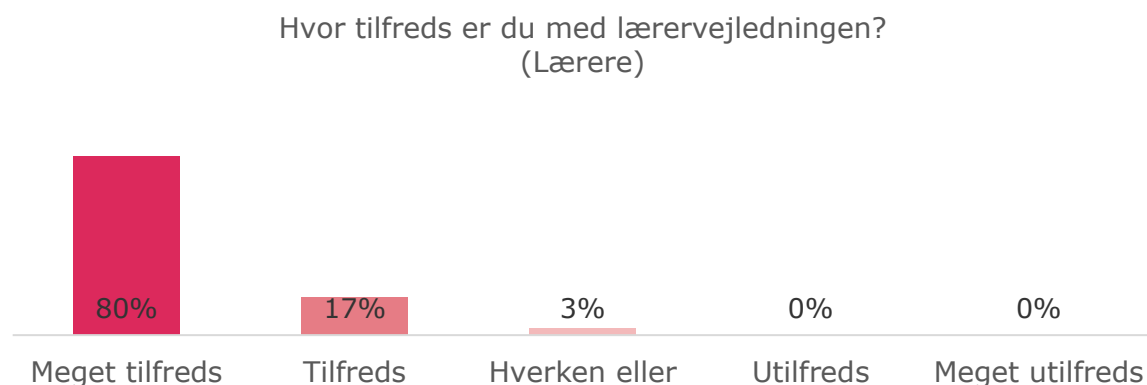
(Lærer)

Lærervejledningen fremhæves som afgørende for lærerne

Som beskrevet modtager lærerne også en lærervejledning ved bestilling af Taknemli'-undervisningsmaterialet. Både i spørgeskemaundersøgelsen og i interviewene er der en klar tilfredshed med denne. 97% angiver således, at de er tilfredse eller meget tilfredse med vejledningen, mens ligeledes 86% fandt omfanget af aktiviteter passende. Dette uddybes i de kvalitative interviews, hvor lærerne sætter ord på, hvordan detaljegraden i lærerguiden er med til at overskueliggøre undervisningsforløbet og gøre det nemt at gå til. 1) Fordi det betyder, at de skal bruge meget lidt tid på at forberede sig, en pointe som understøttes af data fra spørgeskemaet. 2) Fordi det tillader en fleksibilitet, hvilket flere lærere i løbet af interviewene fortæller, at de har udnyttet. F.eks. nævner flere lærere, at de hurtigt kan danne sig et overblik og udvælge, hvad de vil bruge og evt. sammensætte det med andet materiale.

"Den del af materialet er virkelig stærkt. Det er fleksibelt og på samme tid meget præcist og hjælpsomt med en høj detaljegrad. Detaljegraden gør det fleksibelt"

(Lærer)

Figur 4

Note: n = 265.

Materialet indeholder god mulighed for fleksibilitet i anvendelsesformen

Størstedelen af lærerne anvendte materialet som anbefalet, ved at have én lektion Taknemli' om ugen i fem uger i træk (67%). En mindre andel gennemførte alt på én dag (12%), mens nogle omvendt strak forløbet over en længere periode og havde én lektion hver anden uge eller sjældnere (17%).

Blot 8% af lærerne fulgte ikke tidsplanen i lærervejledningen, mens langt størstedelen generelt set fulgte tidsplanen i lærervejledningen, dog i forskellig grad. 28% af lærerne fulgte tidsplanen strengt, 32% fulgte den løst og for 33% varierede det, hvordan de fulgte tidsplanen. Den store variation i anvendelsen begrundes ifm. lærerinterviews med, at materialet gennem lærervejledningen var nemt at overskue, og lærerne derfor kunne benytte materialet på den måde og i det omfang, som passede lige netop til dem. Denne pointe understøttes af, at 97% af lærerne i spørgeskemaet angiver, at de var "meget tilfredse" eller "tilfredse" med lærervejledningen og hele 54% brugte mindre end 15 minutter på forberedelse og kun 8% benyttede mere end 30 minutter. Ifm. lærerinterviews blev det ligeledes fremhævet, at det var af stor værdi, at det nemme overblik også muliggjorde kombinationer med andet materiale i samspil med Taknemli'.

I relation til fordelingen af forløbet gav eleverne i fokusgrupperne generelt udtryk for stor tilfredshed. Dog påpegede én af de fire fokusgrupper, at flere lektioner i streg med forløbet kan være værd at undgå, da det kan opleves meget intensivt.

"Vi havde to lektioner i streg. Det var meget intensivt. Det er spredt mere ud i de andre klasser, det har jeg hørt fungerer bedre"
(Elev)

2.2.2 Abstraktionsniveau og skriftlighed udfordrer nogle elevgrupper særligt uden for eller på kanten af den eksisterende målgruppe

Evalueringen viser som beskrevet i afsnit 2.1, at Taknemli'-undervisningsmaterialet også anvendes af grupper uden for målgruppen. I denne forbindelse viser evalueringen, at visse grupper kan have udfordringer ved at gennemføre forløbet i det planlagte format.

En lærer på en FGU-skole påpegede i den forbindelse, at det kan være vanskeligt med den relativt store andel skriftlighed i forløbet og materialerne for elever, der er ordblinde eller generelt udfordret i forhold til koncentration og lignende. En pointe som unge fra en FGU-skole også nævnte ifm. fokusgruppeinterviews. Flere af eleverne fortalte her, at de synes, det var et vigtigt og spændende forløb, men at de fik mest ud af de øvelser, der involverede fysisk aktivitet som for eksempel "tak og byt-kortene", der var en stor succes.

"Det sværeste var at skrive. Jeg er virkelig dårlig til at skrive"

(Elev)

Flere af de elever, der har gennemført Taknemli'-forløbet, var som nævnt også yngre end målgruppen. I den forbindelse nævnte flere lærere, at Taknemli' i nogle henseender havde et for højt kompleksitetsniveau for de yngre elever og særligt de elever, der ikke var så reflekterede og modne. Betydningen af modenhed var særlig tydelig ifm. interviews og fokusgrupper med 6.- og 7. klasser, hvor der kan være stor forskel eleverne imellem. Til trods viste alle elever, at de havde taget noget med fra forløbet på forskellige abstraktionsniveauer, ligesom det var tydeligt, at det for flere elever, der syntes det var svært, havde været en positiv udfordring.

"Jeg synes det var svært [...], men jeg endte med at finde frem til ting. For eksempel når man har en dårlig dag, og der altid er søskende til at være der for en"

(Elev)

Således peger evalueringen på, at der kan være behov for særligt tilrettelagt materiale, hvis man ønsker at ramme en bredere målgruppe samt en større rummelighed ved f.eks. inklusion af ikke-skriftlige og aktive virkemidler som alternativer til tekst. Dertil kan det overvejes at give større mulighed for nivellering af abstraktions- og reflektionsniveauet ved at inkludere et større udvalg af øvelser på forskellige niveauuer eller have flere niveauuer for de enkelte opgaver.

Ovenstående opmærksomhedspunkt skal dog ses i lyset af, at denne evaluering viser at det eksisterende materiale er passende til langt størstedelen af målgruppen af 7.-10. klasser i det almene skolevæsen. Således svarer 92% er lærerne i spørgeskemaundersøgelsen, at materialet passede godt eller meget godt til eleverne i målgruppens faglige niveau.

2.2.3 Godt koncept med mulighed for udvikling og udbredelse

I tillæg til den store tilfredshed med Taknemli'-undervisningsforløbet udtrykker elever og særligt lærere generelt stor tilfredshed med forløbets koncept. Med koncept menes her et færdigt uddannelsesforløb med trykte materialer, videoer og detaljeret lærevejledning faciliteret af klassens/gruppens egen lærer.

"Formatet fungerer. Det behøver man ikke at ændre på. Det kunne man godt putte andre tematikker ind i"
(Lærer)

Forskellige former for samtaler styrker forløbet

Både elever og lærere fremhævede ifm. interviews værdien af forskellige samtaleformer herunder plenum, i grupper eller to-og-to ofte med sidemakker. Det forklares ved, at de forskellige former også har forskellige styrker og svagheder. Således pegede elever på, at samtaler i plenum var gode, fordi man fik inspiration og lærte flere fra sin klasse bedre at kende, men at det ikke var her man delte alle sine tanker. Omvendt fandt eleverne ofte snakke på tomandshånd mere trygge, men fremhævede at kvaliteten og trygheden i samtalen afhang meget af, hvem man sad sammen med. Evalueringen peger således på, at det er centralt at opretholde diversitet i samtaleformen og nøje overveje hvilke opgaver de enkelte former benyttes til.

Hjælp til opfølgning kan være nødvendig, hvis læringer ikke skal gå tabt

Blandt både elever og lærere blev det bemærket, at det allerede i ugerne og månederne efter forløbets afslutning kan være svært for de fleste elever at huske forløbets indhold og læringer. Af denne grund peger flere lærere ifm. interviews på, at det ville være værdifuldt, hvis forløbet også indeholdt materiale til opfølgning, som lærerne vil kunne bruge i månederne efter forløbsafslutning. I den forbindelse fremhæver lærerne, at de gerne vil følge op, men aldrig selv får det gjort eller planlagt.

"Langtidsperspektivet ligger hos mig. Det med at fastholde det, kunne jeg måske godt bruge hjælp til. Hvis der lige kom en mail med en lille quick øvelse eller lignende. Noget man lige kunne printe ud – en lille hilsen fra hende, der har lavet filmene etc."
(Lærer)

"Der kunne jeg godt have tænkt mig noget mere opfølgende, så man kan genbesøge nogle af tingene senere"
(Lærer)

Til trods for elevernes og lærernes bekymringer for, at alle læringer og indtryk fra forløbet hurtigt ville gå tabt, viste fokusgrupperne med elever, at alle interviewede elever omkring 6 måneder efter forløbsafslutning fortsat kunne huske, hvad de havde lært og reflekteret over. Udbyttet fra forløbet uddybes i afsnit 2.3.

Nogle elever fandt dele af forløbet svært og ubehageligt

Ifm. fokusgruppeinterviews med elever fortalte flere, at de var blevet presset til at udføre nogle opgaver, de havde svært eller var ukomfortable med, og at det havde været ubehageligt. Oplevelserne knytter sig her særligt til elever, der udtrykker, at de er skoletrætte, og den tilbagevendende opgave med at skrive ned, hvad man var taknemmelig for. At forløbet og underviserens faciliteringen heraf kan opleves som svær og ubehagelig for nogle elever, er således et opmærksomhedspunkt, som bør have sig for øje, men som flere lærere også påpeger i interviews, ikke i sig selv er problematisk, idet det til dels er formålet med et sådant materiale at udfordre eleverne.

Elever og lærere efterspørger nye materialer efter samme Taknemli'-koncept

På baggrund af den store tilfredshed med konceptet og strukturen, efterspørger både lærere og elever mere materiale med andre temaer med fokus på mental sundhed og trivsel. Spørgeskemaundersøgelsen blandt eleverne viser i den forbindelse, at det blot er hhv. 3% og 6% der mener, at det ikke er relevant eller er en dårlig ide at have trivsel på skoleskemaet.

Eleverne fortæller ifm. fokusgruppeinterviews, at de ønsker forløb med fokus på flere vigtige temaer, som de mener vil styrke deres personlige udvikling og mentale sundhed. Dette inkluderer blandt andet tematikker, der sætter fokus på deres selvtillid og selvværd herunder i relation til egne og andres grænser og sociale medier. I forlængelse af dette blev det i samtlige fokusgrupper nævnt, at de unge finder det vigtigt, at tale om mental sundhed og trivsel, og at de ønsker at lære, hvordan de kan passe på deres mentale sundhed og have rum til at diskutere mentale sundhedsproblemer uden stigmatisering. Sociale forbindelser og ensomhed er i denne sammenhæng vigtige emner, hvor eleverne ser behov for at skabe stærke fællesskaber og undgå isolation. Presset om perfektionisme er også noget, eleverne ønsker at kunne behandle som en del af undervisningen. Håndtering af stress og pres er også vigtigt for eleverne, og de fremhæver ønsker om at få strategier til at håndtere dette. Hertil giver de udtryk for, at de også ønsker støtte til at sætte og nå deres mål og drømme, hvilket mange på tværs af fokusgrupper giver udtryk for er svært. Mange elever føler, at klare mål kan give dem retning og motivation. I relation til motivation nævner flere elever også at skoletræthed er et emne, der kunne være relevant at tage op. Mange føler sig trætte af skolen og ønsker at rum, hvor der kan tales højt herom.

De interviewede lærere fremhæver mange af de samme temaer, når de bliver spurgt ind til, hvad de mener kunne være relevant at undervise eleverne i. Det er dog her særligt, det udadskuende aspekt som lærerne føler er særligt givende for deres elever, hvilket også afspejler sig i de tematikker de efterspørger. For eksempel nævner de rummelighed overfor andre og accept af forskellighed som temaer, de gerne vil undervise eleverne i, og hvor de mangler materiale af samme kvalitet og med samme struktur og koncept som Taknemli'.

"Der findes i dag så meget materiale om trivsel, hvor de skal se på sig selv, om de er i trivsel. Man trives ikke, hvis man hele tiden skal holdes sig op på, om man selv trives. Det gode ved deres materiale er, at det ikke handler om dem selv. Vi fik fremhævet de gode ting ved skolen. Det tror jeg har gjort en rigtig stor forskel"

(Lærer)

Lærerne påpegede at det er vigtigt at holde tematikkerne på et niveau, hvor det ikke bliver for abstrakt og kompliceret, jo mere konkret og virkelighedsnært det bliver, jo bedre kan eleverne forholde sig til det, hvilket ifølge flere lærere øger deres udbytte. Flere lærere og elever fremhæver desuden, at man kan overveje at have flere emner i samme forløb, da tematikkerne ofte hænger tæt sammen, og det derfor er oplagt at berøre flere på samme tid. Derudover kan materiale med et tema som taknemlighed

opleves gentagende og i længden kan det være udfordrende at fastholde motivationen og koncentrationen. At finde balancen mellem udbytterig gentagelse og elevernes fastholdelse er således et område, der kunne arbejdes videre med.

Opsamlende viser evalueringen således, at der er efterspørgsel efter mere materiale med lignende koncept og struktur, og at der er mange emner, som både elever og lærere finder vigtige og relevante at behandle.

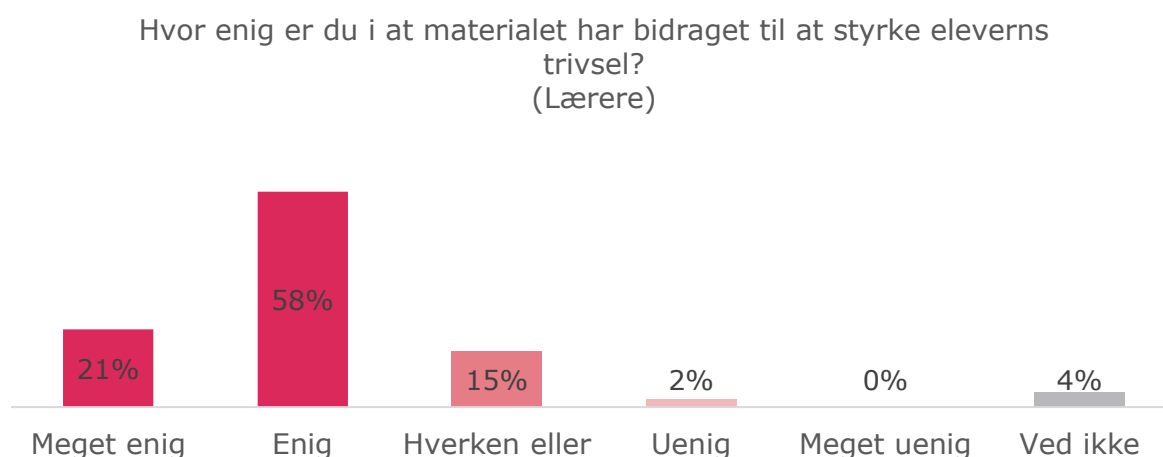
2.3 Brugernes udbytte af Taknemli´

I det følgende afsnit gennemgås evalueringens indsigter vedrørende udbyttet af forløbet. Det er i den forbindelse uden for denne evalueringens rækkevidde at konkludere på forløbets direkte indvirkning på trivslen blandt de elever og grupper i 7. til 10. klasse, der har været igennem forløbet. I henhold til betydningen for elevernes trivsel bygger denne evaluering således på en antagelse om, at hvis elever engageres i emnet og fortæller, at de har oplevet forløbet som relevant og givende, så vil det resultere i styrket mental trivsel både på kort og længere sigt. Denne antagelse bygger på en lang række studier igennem 20 år. For at læse mere herom henvises til Taknemli´s hjemmeside³. I relation til elevernes engagement viser evalueringen, at denne sammenlignet med megen anden undervisning har været høj. Således vurderer 89% af eleverne, at de var aktive i forløbet, samt at det var spændende, mens 86% af lærerne vurderer, at eleverne generelt var glade for forløbet, og 67% vurderer, at eleverne generelt var optaget af forløbet. På baggrund af ovennævnte antagelse indikerer dette engagement således en effekt af forløbet på en væsentlig del af eleverne.

”Det er med til at skabe gode refleksioner, som jeg tror de vil have gavn af på sigt”
(Lærer)

At denne evaluering ikke kan udtale sig om effekten på trivsel skyldes bl.a. kompleksiteten i trivsel og måling af undervisningsmaterialers effekt på elevers velbefindende. Dette indikeres ligeledes i denne evaluering, hvor 21% af lærerne er meget enige i, at materialet bidrager til at styrke elevernes trivsel, mens 58% er enige.

Figur 5

Note: n = 265.

³ Taknemli´.(2024). ”Taknemmelighed i forskning”. Center for Digital Psykiatri. Link: <https://taknemli.dk/forskning/>

Lærerne uddyber, at de tror, at forløbet har bidraget til elevernes almene trivsel, men at de ikke kan være sikre, ligesom flere lærere udtaler, at det er meget forskelligt, hvor meget elever i målgruppen får ud af sådanne forløb særligt over en kortere periode.

"Som meget andet i folkeskolen bliver det jo frø man sår. Nogle gange når vi at se, hvad der blomstrer, men ikke altid"

(Lærer)

Jeg tror der er størst effekt umiddelbart efter, men trivsel skal arbejdes med kontinuerligt for at styrkelsen er vedvarende"

(Lærer)

I det følgende vil resultater vedr. elevernes udbytte af materialet præsenteres. Indledningsvis med fokus på det dannende aspekt af Taknemli'-undervisningsforløbet samt på øget taknemmelighed og herefter på det fællesskabende.

2.3.1 Taknemli' har bidraget til elevernes dannelse og taknemlighed

Flere lærere sætter ord på, hvordan de har oplevet, at Taknemli'-undervisningsforløbet har været med til at danne eleverne. I den forbindelse nævner de, at det især er elevernes empati, der er blevet styrket.

"Jeg synes at det har fremmet deres empati. Vi har snakket om hvad der vigtig for hinanden. De fik en større forståelse for hinanden"

(Lærer)

Hertil påpeger flere lærere, at en af styrkerne ved Taknemli' er, at det er et forløb, der opfordrer eleverne til at kigge udad fremfor at fokusere på dem selv. Dette ses som positivt blandt lærerne, da det er med til at hjælpe eleverne med at fokusere på positive aspekter af deres hverdag fremfor at dyrke det negative, som de har oplevet at øvrig undervisning om trivsel og mentalt helbred ofte kommer til. De fortæller i denne sammenhæng, at den dannende effekt opstår ved, at eleverne opnår indsigt i de øvrige elevers situationer, hvilket er med til at fremme empatien.

"Når man har med elever at gøre, er det vigtigt at se ud. Hvordan kan vi snakke om det gode. Jeg har også for nylig hørt et foredrag, der siger noget at det samme. Kig ud og ikke ind. Løsningen ligger i at være sammen med andre og ikke at isolere sig, som mange af vores elever ellers gør"

(Lærer)

Dette understøttes af eleverne, der italesætter en udvikling fra ikke at kunne finde ud af, hvad de var taknemmelige for, til i højere grad at lægge mærke til det. De reflekterer

også over, hvorfor taknemmelighed er vigtigt, og hvorfor det også er vigtigt at vise andre taknemmelighed, og giver udtryk for, at det har fyldt hos dem.

"I starten tænkte jeg at det var spild af tid. Men efter lidt tid synes jeg at det giver god mening. Jeg føler at jeg har fået noget ud af forløbet. Jeg tænker på at jeg er taknemmelig"

(Elev)

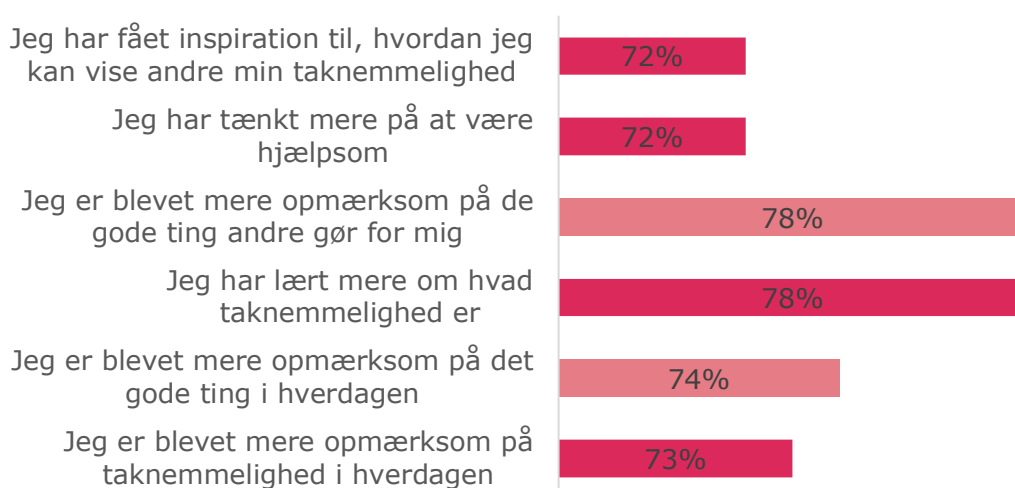
Det fremgår af figur 6 på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen, at 78% af eleverne er enige eller meget enige i, at de er blevet mere opmærksomme på de gode ting andre gør for dem og har lært mere om, hvad taknemmelighed er, hvilket understreger ovenstående. 74% af eleverne angiver, at de er "enige" eller "meget enige" i, at de er blevet mere opmærksomme på de gode ting i hverdagen, og 73% er "enige" eller "meget enige" i at de er blevet mere opmærksomme på taknemmelighed i hverdagen. 72% er "enige" eller "meget enige" i, at de har fået inspiration til, hvordan de kan vise andre deres taknemmelighed og/eller har tænkt på at være mere hjælpsomme.

"Vi har også fået to fra Ukraine ind i klassen, så jeg kom til at tænke lidt anderledes på dem. Vi har det godt i Danmark. Vi skal ikke flygte, vi skal ikke lære et nyt sprog, vi skal ikke et sted hen, hvor man ikke har nogen venner. Jeg tænkte meget på, hvad de ville skrive"

(Elev)

Figur 6

Andel elever enige eller meget enige i følgende udsagn (Elev)

Note: Til spørgsmålet har det været muligt at angive flere svar, hvorfor figuren ikke summerer til 100%. n = 3.194.

2.3.2 Taknemli'-undervisningsmaterialet er fællesskabende

Flere lærere og elever peger ifm. interviews på, at forløbet har været fællesskabende. Således har flere brugt materialet som en introduktion til nye classesammensætninger. I den forbindelse udtrykker både elever og lærere, at eleverne lærte hinanden bedre at kende og blev knyttet bedre sammen under forløbet.

"Det (forløbet) var en god start, fordi det var positivt og ikke nogle mere negative ting. Så blev man mere glad og sådan, og det var noget man kunne snakke om, også hvad man havde skrevet der hjemme. Der var meget godt, fordi man jo ikke kendte nogen, inden vi startede"
(Elev)

Dette gælder også for lærerne, der fremhæver, at de også fik indsigt i elevernes tankeverden. Også i allerede eksisterende classesammensætninger peger flere elever på, at de i nogen grad lærte noget nyt om hinanden, mens nogle direkte nævner, at forløbet har forbedret fællesskabet i klassen.

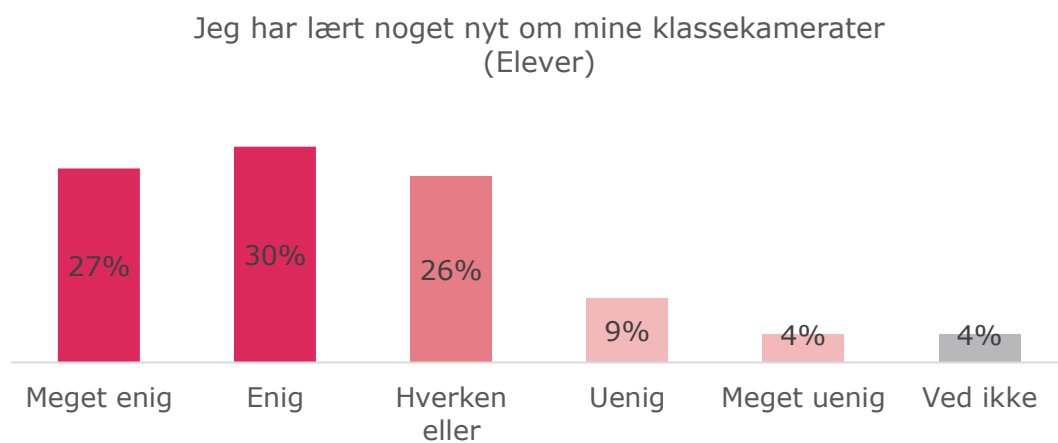
"Jeg kan mærke, at de er kommet tættere på hinanden. Der er virkelig nogen, der har åbnet op, så de er rykket tættere sammen i bussen"
(Lærer)

Særligt fremhæves værdien i at alle blev opmærksomme på elever, der har det svært, så de kunne støtte dem, som nævnt i afsnit 2.3.1.

"Nogen af dem, der kan have det lidt svært, blev på en eller anden måde også inkluderet. Det at vi alle åbnede op om nogle ting gjorde, at de stærke elever bedre kunne forstå de udfordrede elever"
(Lærer)

Ovenstående indsigter underbygges ligeledes af figur 7, hvoraf det kan aflæses at kun 13% ikke mener, at de har lært noget nyt om en klassekammerat igennem forløbet. Samlet set peger denne evaluering således på, at Taknemli' kan bidrage til et bedre fællesskab for målgruppen gennem fælles samtale og refleksion i særligt nye men også eksisterende fællesskaber.

Figur 7

Note: n = 3.194.

3 Samlede konklusioner og anbefalinger

I dette kapitel præsenteres evalueringens hovedkonklusioner og anbefalinger. Afsnittet er baseret på samtlige datakilder og trianguleringen heraf, og samler således de samlede fund og resultater fra evalueringen.

3.1 Evalueringens hovedkonklusioner

Nedenfor er evalueringens konklusioner præsenteret. Konklusionerne er struktureret efter afsnit 2, og vil således først berøre anvendelsen og tilfredsheden med forløbet blandt brugerne (3.1.1). Dernæst vil konklusioner relateret til forløbets koncept og struktur præsenteres (3.1.2), mens evalueringens hovedkonklusioner med hensyn til elevernes udbytte af forløbet vil præsenteres afslutningsvist (3.1.3).

3.1.1 Taknemli' er blevet anvendt med stor tilfredshed blandt lærere og elever

På baggrund af evalueringen kan det konkluderes, at der generelt er stor tilfredshed med materialet blandt både lærere og elever på tværs af køn, region og klassetrin. Således angiver 81% af eleverne og 98% af lærerne, at de er tilfredse med forløbet, hvilket understøttes af, at 95% af lærerne kunne forestille sig at undervise i Taknemli'-materialet igen, og at 97% vil anbefale materialet til andre lærere.

Ydermere vurderer vi, da der ligeledes uden for den primære målgruppe, er elever og lærere, der med tilfredsstillelse har anvendt materialet, at forløbet og dets substans og koncept har relevans og kan udbredes bredt i det danske skolevæsen. Evalueringen viser ligeledes, at materialer med samme koncept, men andre emner efterspørges af elever såvel som lærere. Ydermere peger evalueringen på, at Center for Digital Psykiatri i udviklingen af nye materialer som Taknemli' kan tillade sig at have sit primære fokus på trivselsaspekter frem for i nogle tilfælde at lade sig begrænse af øvrige fagmål, da lærerne finder værdi i, ønsker og har mulighed for at prioritere trivsel på skoleskemaet.

Det var et mål for projektet, at 80 % af de bestilte materialer ved projektperiodens afslutning havde fundet anvendelse, eller var planlagt at skulle anvendes inden for det kommende år. På baggrund af denne evaluering er det dog ikke muligt at konkludere, hvorvidt dette mål er opnået. Der er i projektperioden leveret 1.500 eksemplarer af Taknemli' svarende til materialer til i alt 45.000 elever og materialet efterspørges fortsat. Både hjemmesiden og flere af de trykte materialer herunder lærervejledningen kan dog benyttes af flere end den enkelte klasse, hvortil forløbet er bestilt. Modsat er det ikke alle lærere, der har bestilt materialet, der har anvendt dette. I en rundspørge med svar fra 187 af de 1500 lærere angiver 92%, at de har anvendt materialet eller forventer at gøre det inden for det kommende år. Det er dog på baggrund af denne stikprøve ikke muligt endeligt at afgøre, hvor mange elever, der har været igennem forløbet, og hvor mange der potentielt kunne have gennemført.

3.1.2 Forløbets koncept og struktur vurderes værende en succes til videre udbredelse, men med mulighed for forbedringer

MB kan på baggrund af evalueringen konkludere, at der er efterspørgsel efter mere materiale med samme koncept og struktur som Taknemli', der bygger på en overbevisende tilfredshed med Taknemli'-undervisningsmaterialet. I den forbindelse peger lærere og elever på en lang række emner, som de finder vigtige og relevante at behandle.

Særligt materialets og forløbets stærke faglighed, materialemæssige høje kvalitet og tilgængelighed fremstår som nøglen til materialets succes. 1) Det fremstår således på baggrund af evalueringen centralt at fastholde denne høje kvalitet, da denne sikrer, at materialet bliver prioriteret. Dette fremstår særligt som resultatet af en grundig afprøvning og forudgående justering, der er blevet bemærket af mange undervisere. Hertil er særligt det udadskuende fokus i materialets substans kilde til tilfredsheden med den faglige kvalitet, da denne bidrager til at få eleverne til at se ud over sig selv. 2) At materialet er trykt og fysisk fremstår endvidere mindst lige så vigtigt, da det herved adskiller sig fra den øvrige undervisning, der primært er digital på forskellige læringsportaler. Det bidrager yderligere til, at nogle af eleverne bedre kan huske forløbet og læringerne herfra. Lærerne er ligeledes positive overfor de trykte materialer, og for 93% havde det meget stor eller stor betydning for deres valg om at bruge Taknemli'-undervisningsmaterialet. 3) Det kan også konkluderes, at materialets tilgængelighed for lærerne har været afgørende for både tilfredshed og lærernes valg og prioritering af forløbet. Heri fremstår lærervejledningens tydelig struktur og høje detaljegrad helt afgørende. Denne tilgængelighed gav endvidere forløbet en fleksibilitet i anvendelsen, som fremhæves af flere undervisere som en primær styrke. I relation hertil vurderer MB, at elevernes tilfredshed med lærerens facilitering af forløbet bestyrker Taknemli'-materialets koncept vedrørende forløb faciliteret af egen lærer. Samlet set kan MB således konkludere, at målet om at understøtte lærere i at fremme trivsel på klasseniveau og sætte mental sundhed på skoleskemaet ved at tilbyde et tilgængeligt og færdigt undervisningsforløb er opfyldt. Det samme gør sig gældende for projektets mål om, at øge kvaliteten af undervisningsmaterialer om mental sundhed målrettet unge.

På baggrund af evalueringen kan MB dog ligeledes konkludere, at der fortsat er opmærksomhedspunkter til forbedring af konceptet ifm. udvikling af nye materialer. Flere elever og lærere oplever forløbet for ensformigt og gentagende i længden og udtrykker et ønske om større diversitet i øvelser og format. Her peger flere lærere og elever på, at flere relaterede emner i samme forløb kunne bidrage til at finde den ideelle balance mellem gentagelse og fastholdelse af eleverne. Hertil fremhæves det specifikt i relation til videointroduktionerne, at et ungt menneske kunne være et godt og mere relaterbart supplement til kvinden i videoerne, som flere dog også er positive omkring.

Hvis materialet ønskes benyttet af en bredere målgruppe vurderer MB på baggrund af evalueringen, at der kan være behov for særligt tilrettelagt materiale f.eks. med inklusion af flere ikke-skriftlige og aktive virkemidler som alternativer til tekst for at imødekomme ordblinde og yngre elever. Dertil kan det overvejes at give større mulighed for nivellering af abstraktions- og refleksionsniveauet ved at inkludere et større udvalg

af øvelser på forskellige niveauer eller have flere niveauer for de enkelte opgaver. I relation hertil påpegede flere lærere, at det er vigtigt at holde tematikkerne på et niveau, hvor det ikke bliver for abstrakt og kompliceret, da det kan være svært for mindre modne og reflekterede elever at forholde sig til.

Med relation til forløbets koncept kan det afslutningsvist konkluderes, det vil være værdifuldt, hvis forløbet også indeholdte materiale til opfølgning, som lærerne vil kunne bruge i månederne efter forløbsafslutning. Dette er et direkte ønske fra flere lærere, der oplever behovet for opfølgning, da målgruppen ofte hurtigt glemmer, hvad de har lært, men lærerne ikke har ressourcer eller tid til planlægningen af opfølgning.

3.1.3 Forløbet har engageret eleverne og bidraget til øget taknemmelighed, dannelse, empati og styrkede fællesskaber

Det er et mål for projektet at fremme trivsel i 7.-10. klasse gennem Taknemli'-undervisningsmaterialet. I relation til denne evaluering bygger dette mål på en antagelse om, at hvis elever engageres i emnet og fortæller, at de har oplevet forløbet som relevant og givende, så vil det resultere i styrket mental trivsel både på kort og længere sigt. Denne antagelse bygger på en lang række studier igennem 20 år. For at læse mere herom henvises til Taknemli's hjemmeside⁴. I relation til elevernes engagement i taknemlighed kan MB på baggrund af evalueringen konkludere, at denne sammenlignet med megen anden undervisning vurderes at være høj. På baggrund af ovennævnte antagelse indikerer dette engagement således en effekt af forløbet på en væsentlig del af de elever, der har gennemført forløbet.

Foruden den direkte kobling til trivsel kan det konkluderes, at forløbet bidrager til målgruppens almene dannelse ved særligt at stimulere og udvikle de unges empati. Dette skyldes særligt det, at forløbet opfordrer eleverne til at kigge udad fremfor at fokusere på dem selv. Dette understøttes også af eleverne, der italesætter en udvikling fra ikke at kunne finde ud af, hvad de var taknemmelige for, til i højere grad at lægge mærke til det. Hertil har forløbet i flere sammenhænge ligeledes været fællesskabende. Således har flere brugt materialet med succes som en introduktion til nye classesammensætninger.

Til trods for muligheden for yderligere at styrke elevernes hukommelse gennem opfølgning, som nævnt i afsnit 3.1.2, kan det konkluderes, at elever mere end 6 måneder efter forløbsafslutning fortsat kan genkalde sig forløbet og læringer herfra. Således er eleverne kollektivt længe efter forløbet i stand til at reflektere over og relativt detaljeret beskrive, hvad forløbet handlede om, hvorfor taknemmelighed er vigtigt samtidig med, at de giver udtryk for, at det har fyldt hos dem. Denne konklusion indikerer således, at forløbet har gjort indtryk og forplantet sig hos eleverne.

⁴ Taknemli'.(2024). "Taknemmelighed i forskning". Center for Digital Psykiatri. Link: <https://taknemli.dk/forskning/>

3.2 anbefalinger til materialet og nye materialer

Evalueringen af undervisningsmaterialet Taknemli' har givet anledning til en række anbefalinger vedr. udvikling og udbredelse af materialet og nye materialer. Anbefalingerne er udviklet på baggrund af de samlede datamaterialer og analyser på tværs af evalueringens fokusområder. Evalueringen konkluderer, at der er stor tilfredshed med og efterspørgsel på Taknemli' og lignende materialer. Undervejs i evalueringen har MB dog belyst en række potentialer ift. udviklingen og udbredelsen af materialet og nye materialer, som vil listes og beskrives nedenfor.

MB anbefaler overordnet set at holde fast ved materialets koncept og struktur også ifm. udviklingen af nye materialer, da denne evaluering har vist, at dette efterspørges og lykkedes med at bidrage til unges udvikling. Dette gælder i særlig grad den detaljerede lærervejledning til facilitering ved egen lærer, forudgående tryktest og justering af materialet, brug af fysiske trykte materialer i høj kvalitet, forløbslængde og valg af tematikker, der er udadskuen, da disse på baggrund af evalueringen fremstår særligt bidragende til forløbets succes. Herunder præsenteres anbefalinger til, hvordan der fremover kan arbejdes videre med konceptet på en måde, som øger sandsynligheden for en større effekt af materialet og lignende materialer evt. blandt en større målgruppe.

- **Trivselsstyrkende aspekter bør være det altoverskyggende fokus i materialet og nye materialer målrettet mental sundhed på skoleskemaet:** Evalueringen har vist, at de vigtigste læringsmål for prioriteringen af et trivselsforløb som Taknemli' er dets kvalitet relateret til forbedring af trivsel og mental sundhed. Det er således ikke centralt, at forløbet ligeledes opfylder andre faglige mål, da disse i overvejende grad opfattes som en bonus, men ikke i sig selv er afgørende for anvendelsen af et forløb. Lærere finder værdi i, ønsker og har mulighed for at prioritere trivsel på skoleskemaet på tværs af skoletyper. En gruppe lærere finder det dog fortsat meget vigtigt, at læringsmål i dansk understøttes, hvorfor disse fortsat bør inkluderes, hvor de ikke begrænser de primære trivselsudviklende aspekter.
- **Arbejd med at øge materialets diversitet i øvelser og udtryk eventuelt gennem inklusion af flere temaer i samme forløb:** Flere elever og lærere oplever forløbet for ensformigt og gentagende i længden og udtrykker et ønske om større diversitet i øvelser og udtryk. Her peger evalueringen på, at flere relaterede emner i samme forløb kunne bidrage til at finde den ideelle balance mellem gentagelse og engagement af eleverne. Dette er særligt centralt, da engagement bidrager til både de kort- og langsigtede effekter på elevernes trivsel.
- **Inkludér et ungt menneske i videointroduktionerne som supplement til den allerede anvendte kvinde:** Evalueringen har vist, at et ungt menneske kunne være et godt og mere relaterbart supplement til kvinden i videoerne, som flere dog også er positive omkring. Af denne grund anbefales et yngre menneske som supplement og adspredelse og ikke erstatning. Dette vil yderligere bidrage til større diversitet i materialet. I tillæg hertil bør det overvejes at introducere større diversitet i formatet herunder eventuelt et højere tempo. Dette for at

bidrage til at fastholde flere elevers engagement igennem hele forløbet. Dog bør disse virkemidler opvejes mod de positive virkninger af gentagelse og et lavere tempo med mulighed for fordybelse.

- **Tilføj korte opfølgningsøvelser i materialet for at styrke materialets virkning på længere sigt:** Den mest effektfulde anbefaling fremstår på baggrund af evalueringen at være tilføjelse af materiale til opfølgning, som lærerne vil kunne bruge i månederne og året efter forløbsafslutning. Dette er et direkte ønske fra flere lærere, der oplever behovet for opfølgning, da målgruppen ofte hurtigt glemmer, hvad de har lært, men lærerne ikke har ressourcer eller tid til planlægningen af opfølgning. Dette kunne både gøre ved at vedlægge sådant materiale i den eksisterende kasse eller gennem opfølgende mails, der sendes ud til modtagere med faste intervaller.

Såfremt man ønsker at udbrede materialets og fremtidige materials til en bredere målgruppe bør man have følgende anbefalinger for øje:

- **Versionér materialet således at de enkelte versioner kan målrettes mere specifikke målgrupper og samtidig samlet inkludere en bredere målgruppe:** Hvis materialet ønskes benyttet af en større målgruppe vurderer MB på baggrund af evalueringen, at der kan være behov for særligt tilrettelagt materiale eller versioneringer af materialet, således at f.eks. ordblinde kan målrettes og inkluderes gennem et forløb primært baseret på ikke-skriftlige virkemidler, som alternativer til tekst for at imødekomme ordblinde. Det skal i den forbindelse nævnes, at der allerede nu er lavet en version af øvelsesheftet rettet mod ordblinde, som kan læses op af de sædvanlige hjælpeprogrammer for ordblinde.

En version med flere aktive virkemidler vil hertil kunne målrettes og bedre rumme yngre elever og ikke-skoleglade elever. Dertil kan det overvejes at give større mulighed for nivellering af abstraktions- og refleksionsniveauet ved at inkludere et større udvalg af øvelser på forskellige niveauer eller have flere niveauer for de enkelte opgaver. Dette ligeledes for at skabe mulighed for at tilrettelægge et forløb, der passer til elevgruppen. I arbejdet med versionering bør dog være fokus på at fastholde det lettilgængelige overblik for lærerne, da dette er centralt for materialets anvendelse. Målrettede versioneringer og tydelig kommunikation om den rette version til målgruppen ifm. bestilling vil således være at foretrække. Til trods for udfordringer ved en udvidelse af den samlede målgruppe vurderer MB, at dette bør overvejes, da evalueringen har vist, at unge på kanten af den nuværende målgruppe ligeledes har stor gavn af et lignende materiale.

4 Metodebilag

I nærværende afsnit vil den evalueringsmæssig- og metodiske tilgang samt datagrundlaget bag evalueringen præsenteres.

4.1 Evalueringstilgang og datagrundlag

Analysen bygger på et mixed-method undersøgelsesdesign, idet forskellige metoder bidrager med viden til analysen herunder spørgeskema, telefoniske interviews og fokusgrupper. Således bygger evalueringen på både kvalitative og kvantitative datakilder for at sikre, at alle relevante perspektiver repræsenteres og inddrages. Datakilderne bygger ovenpå og informerer hinanden, således at viden er dannet kumulativt. De forskellige datakilder vil blive ekspliciteret i de følgende afsnit, hvor det vil blive gennemgået, hvilket bidrag de enkelte datakilder har haft for evalueringen.

4.1.1 Spørgeskemaundersøgelse blandt lærere og elever

Formålet med spørgeskemaerne er først og fremmest at få en bred afdækning af oplevelsen af og tilfredsheden med Taknemli'-undervisningsmaterialet, der i videst muligt omfang kan bidrage med viden, der kan generaliseres til hele populationen af elever og lærere, der har været i berøring med Taknemli'. Den brede tilgang tillader, at evalueringen har kunnet se nærmere på, om materialet f.eks. virker forskelligt på tværs af klassetrin, eller hvorvidt der er forskel i oplevet relevans og brugbarhed alt afhængigt af antallet af moduler, man har haft. Hertil har det muliggjort, at evalueringen kan sige noget om omfanget af undervisningsmaterialets anvendelse, relevans og kvalitet. Dette er input, der kan hjælpe til at informere Center for Digital Psykiatri videre proces med at udbrede Taknemli'-undervisningsmaterialet til flere folkeskoler, samt udvikle nyt materiale på området.

For både lærer- og elevspørgeskemaundersøgelserne gælder det, at den eksakte population er lærere og elever, der har anvendt Taknemli' er ukendt, hvilket betyder, at der ikke kan beregnes en præcis svarprocent. Dog er der en indikation på lærerpopulationen ud fra de lærere, som har bestilt materialet. Center for Digital psykiatri har udsendt materialet til 1500 lærere. Der er dog en væsentlig usikkerhed forbundet hermed, da det ikke kan sikres, at alle de lærere, der har bestilt materialet har brugt det, samtidig med at nogle kan have delt materialet med kollegaer, hvilket ville øge populationen. Ifm. analyserne i denne evaluering er en tommelfingerregel, at grupper med 30-40 tilfældigt udvalgte deltagere er tilstrækkeligt for at observere en fordeling af observationer, der minder om den bagvedliggende populations, uanset populationens størrelse. Denne evaluering bygger på 265 besvarelser fra lærere, hvilket således giver tilfredsstillende mulighed for at bryde gruppen ned ifm. analyser, mens analyser for den samlede stikprøve vil være særligt robuste. Der må dog tages forbehold for, at det ikke muligt at sikre, at alle respondenter er tilfældigt udvalgte. I de 1.500 udsendte materialepakker er materialer til i alt 45.000 elever. Her gælder dog naturligt de samme forbehold i relation til den egentlige population. Med en stikprøve på 3.194 elever, der har besvaret spørgeskemaet, er det også muligt at drage generaliserbare konklusioner her. På baggrund af dette vurderes det, at evalueringen bygger på et solidt og validt kvantitativt datagrundlag, der giver en tilfredsstillende mulighed for at inferere stikprøvens oplevelser til den samlede målgruppe.

Begge spørgeskemaer anvender en række validerede skalaer til at undersøge elevernes udbytte af undervisningsmaterialet, såsom WHO-5, UIL og de nationale trivselsmålinger, herunder indikatorer for trivsel, sociale kompetencer, klasse miljø mm. til at udbyttet af undervisningsmaterialet. Disse er således med til at sikre, validiteten og reliabiliteten af evalueringen resultater.

For begge skemaer gælder det, at data er indsamlet i perioden fra juli 2023 til og med maj 2024. Lærere og elever er blevet bedt om at udfylde skemaet umiddelbart efter endt forløb.

Spørgeskema blandt lærere

Lærere, der havde bestilt en kasse med materialet, modtog en e-mail med spørgeskemaet og blev derigennem rekrutteret til undersøgelsen.

Spørgeskemaet spurgte både ind til, hvordan de vurderede kvaliteten og relevansen af forløbet, samt hvilket udbytte de oplevede, at klassen havde fået af det. Fokus var også i høj grad rettet mod, hvordan lærerne havde brugt materialet. Således bidrog dataen fra spørgeskemaet både med input til, hvordan Taknemli'-undervisningsmaterialet kan optimeres, men samtidig også viden, der kan kvalificere udvikling af nye undervisningsmaterialer.

Nedenfor i tabel 1 ses en fordeling over baggrundsvARIABLE for de indkomne besvarelser.

Tabel 1

Baggrundskarakteristika	Andel i stikprøven (af 265)
Skoletype	Folkeskole: 51% Privatskole: 16% Friskole: 17% Efterskole: 3% 10. klassecenter: 3% FGU-skole: 4% Andet: 6% (særligt specialskoler)
Klassetrin	7. klasse: 33% 8. klasse: 26% 9. klasse: 18% 10. klasse: 7% FGU: 3% Andet: 13% (særligt 6.klasse)
Region	Nordjylland: 8% Midtjylland: 24% Syddanmark: 32%

	Sjælland: 16% Hovedstaden: 20% Uden for Danmark: 1%
--	---

Spørgeskema blandt elever

Eleverne blev rekrutteret til at deltage i evalueringen gennem et udleveret link til spørgeskemaet fra deres lærer eller ved at scanne QR-koden på det trykte materiale. For at øge svarprocenten blandt eleverne, deltog alle besvarelser i en lodtrækning om 10.000 kr. til én fælles oplevelse for klassen. Vinderen er ved evalueringens afslutning udvalgt tilfældigt fra de indkommende besvarelser.

Eleverne blev både spurgt ind til egen tilfredshed og oplevet udbytte af forløbet samt Holdning til indholdet af undervisningsforløbet, de fysiske materialer og organiseringen af undervisningen mv.. Eleverne blev yderligere bedt om at vurdere vigtigheden af at have om trivsel i skolen, og spørgeskema-dataen belyser dermed både kvaliteten af Taknemli'-materialet og potentialet for udbredelse.

Nedenfor i tabel 2 ses en fordeling over baggrundsvariable for de indkomne besvarelser.

Tabel 2

Baggrundskarakteristika	Andel i stikprøven (af 3.194)
Skoletype	Folkeskole: 53% Privatskole: 13% Friskole: 28% Efterskole: 1% 10. klassecenter: 2% FGU-skole: 1% Andet: 1% (særligt specialskoler)
Klassetrin	7. klasse: 47% 8. klasse: 25% 9. klasse: 12% 10. klasse: 4% FGU: 1% Andet: 11% (særligt 6.klasse)
Region	Nordjylland: 7% Midtjylland: 28% Syddanmark: 31% Sjælland: 14% Hovedstaden: 19%

	Uden for Danmark: 1%
Køn	Kvinde: 53% Mand: 44% Andet: 3%

4.1.2 Telefoniske individuelle semistrukturerede interviews med lærere

15 telefoniske interviews er gennemført med lærere ifm. evalueringen. Lærerne blev rekrutteret gennem spørgeskemaundersøgelsen, hvor de tilkendegav, at de gerne ville medvirke i et uddybende telefonisk interview.

I udvælgelsen af 15 lærere til interviews er der taget højde for fordelingen på tværs af region, skoletype, klassetrin samt overordnet tilfredshed med forløbet. Dette blev gjort for at opnå størst mulig repræsentativitet samtidig med en bredde i perspektiver, der muliggør udvikling af materialet.

Formålet med lærerinterviewene bestod i yderligere at dykke ned i tematikkerne fra spørgeskemaundersøgelsen for at få sat nogle ord på de tendenser og mekanismer, denne pegede på. Derved bidrager interviewene med dybdegående viden om lærernes erfaringer med materialet, klassedynamikker og didaktik herunder deres oplevelser af udbyttet og forbedringspotentialer.

Interviewene baserer sig på en semi-struktureret interviewguide med udgangspunkt i de samme tematikker som spørgeskemaet og med mulighed for at inddrage perspektiver med relation til forløbet, som forud for samtalen ikke indgik i spørgerammen. Herved er et robust og objektivt datagrundlag til gavn for en reliabel evalueringen opnået.

Interviewene havde alle en varighed på ca. 30-40 minutter og blev foretaget telefonisk. Alle interviews blev gennemført i perioden 9. – 26. februar 2024.

4.1.3 Fokusgruppeinterviews med elever

Foruden spørgeskema og lærerinterviews bygger evalueringen på fire fokusgruppeinterviews med elever, der har gennemført Taknemli'-undervisningsforløbet. Fokusgrupperne havde en størrelse på 5 til 7 elever tilfældigt udvalgt fra samme klasse/hold. Dermed deltog i alt 24 elever fra 4 forskellige skoler i evalueringen. Eleverne blev rekrutteret gennem deres lærere, som havde medvirket i et telefonisk interview.

To fokusgrupper er afholdt i Jylland samt to på Sjælland. Heraf en privatskole, to folkeskoler og en FGU-skole. Eleverne var fordelt på 7, 8 og 10. klassetrin eller i en FGU-klasse på tværs af køn - dog med en overvægt af piger i tre ud af fire fokusgrupper.

Fokusgrupperne omhandlede elevernes erfaringer med og oplevelse af Taknemli', deres oplevede udbytte og mere generelt om undervisningsmateriale om trivsel og mentale sundhed.

Alle fire fokusgrupper fulgte en semi-struktureret interviewguide, blev afholdt fysisk på elevernes egen skole, og varede omkring halvdanden time. Herved var eleverne i trygge rammer og kunne tale frit om deres oplevelser på godt og ondt.